

Kořeny a teorie sedmi vrcholů vlivu

Michael Buban (michael@buban.cz), Rozmer 4/2021

Teorie sedmi vrcholů vlivu má kořeny v křesťanském restoracionismu druhé poloviny 20. století a od roku 2000 zaujímá důležité místo ve strategii Nové apoštolské reformace (NAR) na přeměnu společnosti. Přináší významné posuny v eklesiologii, eschatologii a misiologii NAR, avšak stojí na chatrných exegetických základech a není schopna dostát svým velkolepým slibům.

1 Kořeny a výskyt v nultých letech

1.1 Zjevení sedmi vrcholů a jeho znovuoobjevení

Příběh teorie sedmi vrcholů začíná službou dvou známých evangelistů, Billa Brighta a Lorena Cunninghama, která se od začátku vyznačovala výbornými manažerskými schopnostmi, cílením na mladé, překvapivým úspěchem a nespokojeností s etablovanými denominacemi¹. V roce 1975 Loren Cunningham na modlitbách hledal, jak získat svět pro Ježíše, při modlitbě uviděl sedm oblastí, na které se musí zaměřit a zapsal si je². Příštího dne se Cunningham setkal s Brightem k plánovanému obědu. Když mu Bright začal vyprávět, že mu Bůh klade na srdce, kterak v sedmi oblastech získat svět pro Ježíše, vytáhl překvapený Cunningham z kapsy poznámky se svým vlastním seznamem. Ten byl až na drobné detaily stejný, jako Brightův³. Šlo o následující oblasti: rodina, hospodářství, vláda, náboženství, vzdělávání, média a slavení⁴.

Během následujících 25 let figurovalo učení o sedmi vrcholech v rétorice Brighta a větší měrou Cunninghama jako latentní doktrína, která se nesměle, ale vytrvale zabydlovala ve věroučné gramatice nastupující třetí charismatické vlny. Ke zlomu dochází v roce 2000, kdy se o strategii sedmi vrcholů od Cunninghama dozvídá Lance Wallnau a je jí dle vlastních slov tak pohlcen, že z ní činí centrální tezi své služby⁵, sdílí ji se svým apoštolským mentorem C. P. Wagnerem a sepisuje až dodnes nezveřejněný manifest „A Prophetic, Biblical, and Personal Call to the Marketplace“ („Prorocké, biblické a osobní povolání na veřejnost“)⁶, na nějž se protagonisté sedmi vrcholů pravidelně odkazují. Wagner teorii sedmi vrcholů rovněž adoptuje, zve Wallnaua do užšího kruhu svých přátel a seznamuje ho s Osem Hillmanem, z nějž se pak stává další dlouholetý protagonista tohoto učení⁷. Wagner po objevení teorie sedmi vrcholů činí to, co dělal v minulosti běžně: asimiluje ji a vsazuje do teoretického rámce své reformace nikoli jako přízdobu, ale jako nepostradatelný orgán.

Je tedy pravdou, že historie sedmi vrcholů sahá k vrcholu služby Brighta a Cunninghama. Příběh o zázračném zjevení identického konceptu sedmi vrchů těmito dvěma pionýry charismatického hnutí „za onoho času“ je

- 1 Cunningham založil Youth With a Mission (YWAM) roku 1960. V roce 1964 odmítl místo v centrále Assemblies of God a osamostatnil se. Bright založil Campus Crusade for Christ v roce 1951 jako reakci na neschopnost klasických denominací věnovat se obrácením ve studentských kampusech. Bill Bright. In: *Wikipedia* [online]. 2021 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Bill_Bright&oldid=1036257022. ROBINSON, E. B. Youth With a Mission. In: *The New International Dictionary of Pentecostal and Charismatic Movements*. 2010.
- 2 Zajímavostí je, že i pokyn pro založení YWAM obdržel Cunningham ve formě vize, a to jako student v roce 1956.
- 3 WALLNAU, Lance. The Seven Mountain Mandate. In: AHN, Ché, ed. *The Reformer's Pledge*. Shippensburg, PA: Destiny Image Publishers, 2010, kapitola 8.
- 4 *YWAM's Four Legacy Words* [online]. Youth With a Mission, [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://ywam.org/ywams-four-legacy-words/>. Termín „slavení“ (ang. „celebration“) zahrnuje zábavu, umění, sport, popř. všechny tvůrčí, oddechové a volnočasové aktivity.
- 5 WALLNAU, Lance a Bill JOHNSON, eds. *Invading Babylon: The 7 Mountain Mandate*. Shippensburg, PA: Destiny Image Publishers, 2013, kap. 2.
- 6 WAGNER, C. Peter. *On Earth as It Is in Heaven: Answer God's Call to Transform the World*. Ventura, CA: Regal, 2012, kap. 7. Wagner se odkazuje na dokument „A Prophetic, Biblical, and Personal Call to the Marketplace“, jehož autorem má být Lance Wallnau. Tento dokument se autorovi nepodařilo získat.
- 7 WALLNAU, Lance. Foreword by Lance Wallnau. In: HILLMAN, Os. *Change Agent: Engaging Your Passion to Be the One Who Makes a Difference*. Lake Mary, FL: Charisma Media, 2011, str. xi.

rodinným stříbrem hnutí sedmi vrcholů⁸. Coulter nicméně uvádí, že za rozšířením mentality sedmi vrcholů je potřeba hledat vliv vzájemně kompatibilních evangelikálních teologů Francise Schaeffera, u nějž vidíme kuyperovskou vizi sociální transformace⁹ a představitele teonomismu Rousase Rushdoonyho¹⁰. Schaefferův vliv na evangelikalismus je nezpochybnitelný¹¹; Rushdoonyho vliv byl zase masivně rozeset skrze jeho zetě Garyho Northa např. na konferencích „National Affairs Briefing Conference“ v Dallasu v roce 1980¹². McVicar dokonce popisuje, jak tato konference dopomohla k vítězství Ronaldu Reaganovi nad Jimmy Carterem a jak dotvořila podhoubí nové náboženské pravici ve Spojených státech¹³, což je volný nábožensko-politický proud, do nějž všichni protagonisté sedmi vrcholů patří.

Sám Cunningham ostatně ve svém vlastním výčtu událostí roku 1975 uvádí, že tři týdny po setkání s Brightem viděla jeho žena Schaeffera v televizi prezentovat ten samý seznam¹⁴. Je-li tomu ovšem tak, že Schaeffer v dané době veřejně disponoval podobným seznamem sedmi sfér vlivu a hovořil o něm v souvislosti s rekonstrukcionismem, nabízí se otázka, zda právě u Schaeffera nehledat faktor, který nezávisle ovlivnil Brighta i Cunninghama.

1.2 Wagnerovo evangelium sociální transformace

Ve svém popisu Wagnerova celoživotního věroučného vývoje Franc uvádí, že ačkoli nebyl zprvu přítelem evangelia sociální transformace, přibližně po kongresu v Manile v roce 1989 se u něj setkáváme s kombinací sociálního evangelia a charismatického učení Kingdom Now, v němž v postupu Království sehrává roli zvláštní sorta novodobých apoštolů¹⁵. Tato společenská transformace nabývá u Wagnera v nultých letech 20. století velmi konkrétní podoby, v níž je důraz kladen na tři pilíře:

- Za prvé Wagner staví na principu církve na pracovišti, dle nějž musí vybraní apoštolé projevovat svou duchovní autoritu nejen v církvi, ale především v zaměstnání.
- Za druhé Wagner kýženou sociální transformaci staví na tzv. transferu bohatství, což je eschatologický milník, při němž v krátkém časovém horizontu dojde ke krizi světové ekonomiky, která vyústí v masivní ovládnutí většiny světového bohatství uvědomělými křesťany¹⁶. Bez přístupu k masivnímu podílu na světovém bohatství je dle Wagnera společenská transformace nedosažitelná¹⁷, až k ní však dojde, bude

8 GEIVETT, R. Douglas a Holly PIVEC. *A New Apostolic Reformation? A Biblical Response to a Worldwide Movement*. Wooster, OH: Weaver Book Company, 2014, str. 15. Dle Geivetta a Pivec se může jednat o strategii, jejímž cílem je „dodat jejich agendě důvěryhodnost“.

9 COULTER, Dale M. *Neoevangelical Christianity and the Rise of the New Apostolic Reformation* [online]. 2021 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://firebrandmag.com/articles/neoevangelical-christianity-and-the-rise-of-the-new-apostolic-reformation>. Dávno před rekonstrukcionismem v podání NAR to byl Abraham Kuyper (1837-1920), který stoje na kalvínských základech trval na záchraně nejen jednotlivce, ale celé společnosti. Na možnou návaznost mentality kalvinismu a charismatického rekonstrukcionismu volně naráží i FRANC, Aleš. *Teologické kořeny a současná teologie Nové apoštolské reformace*. 2013, Husitská teologická fakulta, str. 256.

10 Doplnující se přínos těchto dvou teologů ve formování křesťanského pravicového aktivismu popisuje McVICAR, Michael J. *Reconstructing America: Religion, American Conservatism, and the Political Theology of Rousas John Rushdoony*. 2010, The Ohio State University, str. 351-56.

11 INGERSOLL, Julie. *Building God's Kingdom: Inside the World of Christian Reconstruction*. New York, NY: Oxford University Press, 2015, str. 7, 247.

12 COULTER, *Neoevangelical Christianity and the Rise of the New Apostolic Reformation*.

13 McVICAR. *Reconstructing America*, str. 2-4.

14 YWAM's Four Legacy Words.

15 FRANC, str. 37.

16 WAGNER, *On Earth as It Is in Heaven*, kap. 9. Wagner se v případě transferu bohatství odkazuje na údajná mnohá proroctví z 90. let. Cf. FRANC, str. 38.

17 WAGNER, C. Peter. *Apostles Today*. Bloomington, MN: Chosen Books, 2006. Cf. GEIVETT & PIVEC, kap. 15. WAGNER, *On Earth as It Is in Heaven*, kap. 9. Zde Wagner doslova tvrdí: „Jsem přesvědčen, že významným důvodem, proč jsme zatím nezískali pro Boha žádné z amerických měst je, že jsme neměli k dispozici dost peněz“.

Stejnou myšlenku včetně propojení transferu bohatství s působením apoštolů na pracovišti vyjadřuje PIERCE, Chuck D. a Rebecca Wagner SYTSEMA. *The Future War of the Church: How We Can Defeat Lawlessness and Bring God's Order to Earth*. Gospel Light Publications, 2007, str. 171. Pierce a Sytsema dokonce pokládají bohatství za „klíče od království Nebes“ (Mt 16,19). V tomto smyslu byla až do roku 2013 pořádána každoroční konference s akronymem KEYS (Kingdom Economic Yearly Summit), jejímž cílem bylo inspirovat růst bohatství v držení křesťanských majitelů. Srov. WOODFIELD, David. *The*

zažehnuto probuzení poslední doby.

- Jak ale čekat na převod bohatství, není-li komu je převést? V knize *The Great Transfer of Wealth* (2015) se Wagner zamýšlí nad důvody, proč se dlouho prorokované uvolnění bohatství zdrželo. Jako jeden z důvodů uvádí, že „na místě nebyl dostatek manažerů s mentalitou Království“¹⁸. Až dojde k transferu bohatství, budou to apoštolé uplatňující svou duchovní autoritu na každém ze sedmi vrcholů vlivu, kteří toto bohatství použijí k proměně společnosti¹⁹.

Tyto tři pilíře Wagnerovy reformace de facto stojí v oblastech eklesiologie, eschatologie a misiologie a bude o nich pojednáno podrobněji níže. Nyní je potřeba uvědomit si důležitost teorie sedmi vrcholů ve vnitřní politice networků Nové apoštolské reformace (NAR).

1.3 Teorie sedmi vrcholů, WLI a EVAT

Po svém znovuoobjevení okolo roku 2000 si teorie sedmi vrcholů našla cestu do mnoha zákoutí nezávislých networků NAR. Společným jmenovatelem těchto cest je ovšem opět přímá souvislost s aktivitou C. P. Wagnera, která spočívala zdaleka ne pouze v publikační činnosti, ale ve velmi aktivním networkingu a mentoringu dlouhé řady vlivných charismatických vedoucích.

Klíčovou roli zde sehrál Wagner Leadership Institute (Wagnerova škola vůdcovství, od r. 2017 Wagner University²⁰), která po celou dobu své existence deklaruje teorii sedmi vrcholů jako smysl své vzdělávací činnosti²¹ a která za dobu své existence hostila řadu vyučujících, kteří této teorii věnují podstatnou část svého publikování: Os Hillman, John Enlow, Tomi Femrite, Robert Henderson, podnes Lance Wallnau²².

Nesmírně důležitou roli musel sehrát i Wagnerův nejužší tým mentorovaných spoluapoštolů jménem Eagle Vision Apostolic Team (EVAT). Tato poloveřejná skupina sestává z přibližně 25 „apoštolských velvyslanců“, totiž Wagnerových příznivců, kteří Wagnera finančně podporovali, přijímali od něj apoštolskou kalibraci (ang. „alignment“) a sdíleli spolu strategickou vizi. EVAT existuje od roku 2000²³, což je také rok, v němž Wallnau seznamuje Wagnera s teorií sedmi vrcholů a představuje mu Ose Hillmana jako strategického partnera²⁴. Seznam členů tohoto týmu nikdy nebyl zveřejněn, avšak z různých zmínek lze mezi členy vysledovat protagonisty teorie sedmi vrcholů Lance Wallnaua, Roberta Hendersona²⁵, Tomi Femrite²⁶ či Chucka Pierce, jehož osobní proroctví okolo roku 2007 podnítilo Johna Enlowa k prorockému pojetí teorie sedmi vrcholů²⁷. Enlowovo členství ve Wagnerových networkech je nejasné.

Organická provázanost s hnutím NAR, resp. s hnutím nezávislých charismatických networků²⁸, vychází najevo i

Eschatological Worldview of C. Peter Wagner and the New Apostolic Reformation. 2017, Greenwich School of Theology, str. 72.

18 WAGNER, C. Peter. *The Great Transfer of Wealth: Financial Release for Advancing God's Kingdom*. New Kensington, PA: Whitaker House, 2015, kap. 7.

19 Wagner, *The Great Transfer of Wealth*, kap. 7.

20 *About Us – Wagner University* [online] [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://wagner.university/about-us/>.

21 Viz starší verzi katalogu předmětů vyučovaných na WLI. *Wagner Leadership Institute: Course Catalog* [online] [cit. 31.10.2014]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20141031102914/http://wagnerleadership.com/docs/Catalog.pdf>, str. 4. Viz současnou verzi. *Wagner University: Student Handbook* [online]. 2021 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://wagner.university/wp-content/uploads/2021/02/Official-Student-Handbook-Feb2021.pdf>, str. 6.

22 Tamt. Dále viz *Johnny Enlow (Instructor)* [online] [cit. 26.09.2016]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20151210015149/http://wagnerleadership.org/instructor/johnny-enlow/>.

23 WAGNER, C. Peter. *Wrestling with Alligators, Prophets and Theologians: Lessons from a Lifetime in the Church: A Memoir*. Ventura, CA: Gospel Light Publications, 2010, str. 214.

24 WALLNAU in HILLMAN, str. xi.

25 Tyto dva uvádí AHN, Ché. *Modern-Day Apostles: Operating in Your Apostolic Office and Anointing*. Shippensburg, PA: Destiny Image Publishers, 2019.

26 FEMRITE, Tommi. *Invading the Seven Mountains with Intercession: How to Reclaim Society Through Prayer*. Lake Mary, FL: Charisma Media, 2011, str. 235.

27 ENLOW, Johnny. *The Seven Mountain Prophecy: Unveiling the Coming Elijah Revolution*. Lake Mary, FL: Charisma Media, 2015, str. 3. Vysvětluje Enlowova žena v předmluvě.

28 Christenson & Flory a další používají výraz Independent Network Christianity, zkr. INC. CHRISTERSON, Brad a Richard W. FLORY. *The Rise of Network Christianity: How Independent Leaders Are Changing the Religious Landscape*. New York, NY: Oxford University Press, 2017.

ve sborníku *Invading Babylon: The 7 Mountain Mandate* připraveném v roce 2013 Lancem Wallnauem. Ten zahrnuje texty klasiků NAR jakými jsou kromě Wagnera Bill Johnson, Alan Vincent, Ché Ahn či Patricia King. Zřejmě je zde silné napojení na kruhy Bethel Church. Název *Invading Babylon* původně pochází z knihy *Secrets to Imitating God* (2006) od Billa Johnsona, v níž Johnson na stránkách 88-110 zachycuje a přesně vystihuje Wagnerův model sedmi vrcholů v zasazení do nového eschatologického a eklesiologického rámce²⁹. Teorie sedmi vrcholů se v Johnsonově literární činnosti od roku 2006 vyskytuje pravidelně³⁰.

2 Teorie

Před samotným teologickým popisem a kritikou teorie sedmi vrcholů je potřeba nechat ji hovořit samu za sebe. Z kvanta nahrávek, motivačních blogů, kázání a publikací jsem vybral tři knihy významných protagonistů, které se na teorii sedmi vrcholů dívají ze tří různých perspektiv: Kniha *The Seven Mountain Prophecy: Unveiling the Coming Elijah Revolution* od Johna Enlowa (2008) přichází s prorockou strategií k dobytí sedmi vrcholů, identifikuje opozici a radí, která se s ní vypořádat. Kniha *A Voice Of Reformation* od Roberta Hendersona (2010) přispívá s vizí reformovaného státu a definuje tak cíl tohoto hnutí. Třetí důležitou knihou je kniha *Invading the Seven Mountains With Intercession: How to Reclaim Society Through Prayer* od Tommi Femrite (2012), která popisuje duchovní boj jako taktiku pro úspěšné dobývání vrcholů vlivu. Knihy od Enlowa, Hendersona a Femrite mají ještě jedno společné: Právě o těchto Wagner píše jako o nejlepších knihách na téma teorie sedmi vrcholů³¹.

Enlow ve své knize připodobňuje zápas, který se má za obnovu světa vést, k zápasu se sedmi národy původně obývajících Zaslíbenou zemi, národy mocnějšími, než Izrael (Dt 7,1), přičemž jednotlivé národy mají představovat jednotlivé vrcholy vlivu. Tyto vrcholy musíme dle Femrite nejprve *přepadnout a dobývat*³². Konfrontačně a s úmyslem zabrat nová území musíme vystupovat v autoritě jako ti, jimž již byla dána³³. Jde o sedm vrcholů, které dle Zjevení 5,12 patří Beránkovi³⁴, ale nyní na nich sedí Nevěstka, kterou je potřeba odstranit³⁵. V tomto smyslu Henderson nabádá, aby církev ve svém úsilí o reformovaný stát uchvátila, co Ježíš koupil, „včetně lidí, planety země a všech jejích společností“³⁶.

Tomu dle Enlowa napomůže tzv. Eliášovská revoluce. Ta bude jako tsunami³⁷, která současné mrtvé církve buď zničí, nebo pohrbí³⁸! Jde o naplnění proroctví o příchodu Elijáše před druhým příchodem (Mal 3,23n; alt. 4,5n). Po svém nástupu tento Eliáš porazí ducha Jezabel a Baala a umožní tak naplnění Zjevení 11,15, kde se království světa stává Královstvím našeho Pána. Království světa jsou tedy „věnem, které nám Otec dává pro našeho Ženicha“³⁹. Postava Elijáše se však neztělesňuje v osobě, ale v Eliášovské revoluci značící bezprostředně blízký přelom do nové éry⁴⁰.

Pokud jde o jednotlivé národy dle Enlowova alegorického výkladu dobývání zaslíbené země, věc se má takto:

29 JOHNSON, Bill. *Secrets to Imitating God: How to Redesign Your World*. Shippensburg, PA: Destiny Image Publishers, 2006. V této Johnsonově knize se objevují myšlenky podobné Wagnerově teorii apoštolů na pracovišti (s. 91-91) a transferu bohatství (s. 95).

30 Např. JOHNSON, Bill. *A Life of Miracles: A 365-Day Guide to Prayer and Miracles*. Shippensburg, PA: Treasure House, 2008. V této knize věnuje Johnson sedmi vrcholům několik kapitol.

31 WAGNER in FEMRITE, str. xvii.

32 FEMRITE, str. 62.

33 FEMRITE, str. 62, 71, 131.

34 Ve Zj 5,12 se Beránkovi přiznává „moc a bohatství, moudrost, sílu a úctu, slávu a dobrořečení“. Enlow zde vidí narážku na sedm vrcholů, jimiž jsou vláda, ekonomika, vzdělání, rodina, náboženství, umění a média. ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 9.

35 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 9.

36 HENDERSON, Robert. *A Voice Of Reformation*. Waco, TX: Global Reformers Publishing, 2016. Srov. ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 9.

37 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 17.

38 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 20.

39 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 24.

40 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 30.

Chetejci jsou ztotožněni s **médií** a jejich vládce je Apollyon – Ničitel (Zj 9)⁴¹. Jejich zbraní je strach a teror (Enlow píše v době mediálního krytí válek v Afghánistánu a Iráku). Klíčem k jejich porážce je vytvoření křesťanské mediální kultury dle Filipským 4,8, a to těmi, kteří se plně odevzdají kariéře v tomto oboru⁴². Dle Hendersona jde o horu „strážců“, jejímž úkolem je poskytovat veřejnosti informace, na jejichž základě se může rozhodovat. Žel v současnosti jde o duchovní dominium, které interpretuje realitu dle svého světonázoru a reformátoři jej budou muset dobýt, a to uřednictvím celých národů dle Matouše 28,19⁴³.

Girgašeji představují vrchol **politiky**, vrchním vládcem je sám Lucifer jako Antikrist a nástroji jsou manipulace a pýcha⁴⁴. Cestou k dobytí tohoto vrcholu jsou *skuteční* apoštolové (kontra Zj 2,2), kteří mají zmocnění konfrontovat a převracet místní autority⁴⁵. Dle Hendersona jde o vrchol zmocňující, a to skrze poskytnutí bezpečí k životu a svobodné občanské společnosti. Ideální pozemská vláda dle Hendersona přestává vše kontrolovat a vrací lidem svobodu, čímž je zmocňuje⁴⁶. Na vrchol vlády musí mít vliv prorokování; největší výzvou je pak produkce a dosažení kýženého nového druhu reformátorů do klíčových pozic⁴⁷.

Emorejci obsadili vrchol **vzdělávání**, který je zatížen zpuštěným liberalismem a humanismem a jeho vládcem je Beelzebub⁴⁸. Cestou k dobytí této hory je trvat na existenci morálního Boha a nutnosti volby pro Něj nebo proti Němu, neb morální pochybení přináší soud⁴⁹. Klíčem k úspěchu je zde pokání, které znamená úplnou změnu uvažování⁵⁰. Nové uvažování musí přinést i změny kurikula, aby zahrnovalo obě mozkové hemisféry, totiž nikoli jen tu levou analytickou, ale i tu pravou kreativní. Henderson dodává, že vzdělání musí vést k aplikaci vědomostí reformátory, kteří znají svou hodnotu a v bázi Boží mění svět, v němž žijí. S odkazem na křesťanského akademika a politika Charlese Habiba Malika chce Henderson změnit světonázor převládající na sekulárních univerzitách⁵¹.

Na vrcholu **ekonomiky** čili bohatství se usadili Kenánci, jejichž knížetem je Mammon nebo Babylon⁵². Receptem na zdolání této hory je vymanit se z jejich zkorumpovaných struktur a dříve či později z celého ekonomického systému tohoto světa⁵³, protože právě svod mamonu může být tím znamením šelmy (Zj 13,16n)⁵⁴ a protože zatímco světová ekonomika se rozpadá, Eliášovi revolucionáři mají na základě Izajáše 61,4 rekonstruovat, co je opuštěné a v troskách a naplnit tak prorokovaný transfer bohatství⁵⁵. Dle Hendersona je vrchol financí a byznysu kanálem pro obstarání potřeb pro naše rodiny, zabezpečení dalšího postupu Království, zničení chudoby. Bůh je totiž v jádru kapitalistou⁵⁶ a vrchol byznysu má být motorem reformace na všech ostatních vrcholech, neboť dobré správcovství přivádí reformátora na pozici většího vlivu (Mt 25,20n)⁵⁷.

Vrchol **náboženství** ovládají Perizejci, jeho vládcem je duch Náboženství, který dokáže i dobré křesťany lapit v nesmyslném modlářství. Jediným nástrojem k vítězství je zde služba Ducha svatého, který z mrtvých církví činí život, když přináší na zem Boží dimenzi⁵⁸. Služba Ducha instaluje především Boží charakter (Ga 5,22n), Boží moc (1Kor 12,1-11) a strukturu patera služebností (Ef 4,11nn). Za pozornost stojí dva zvláštní nepřatelé: Islám,

41 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 49.

42 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 58.

43 HENDERSON, kap. 8. Myšlenka uřednictví celých národů je jedním ze základních kamenů učení o sedmi vrcholech.

44 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 62.

45 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 66.

46 HENDERSON, kap. 5. Henderson chce omezit roli státu. Silně se vymezuje např. proti sociálnímu přerozdělování.

47 HENDERSON, kap. 5.

48 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 83.

49 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, 83. Enlow zmiňuje jako příklady takových soudů katastrofu v New Orleans a zranitelnost San Francisca.

50 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 87.

51 HENDERSON, kap. 4.

52 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 103.

53 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 109.

54 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 114.

55 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 104, 117.

56 HENDERSON, kap. 6.

57 HENDERSON, kap. 6. Toto je zcela v souladu s Wagnerovým učením o transferu bohatství.

58 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 126.

jemuž panuje Kníže perský a rozumové křesťanství,jemuž vládne Kníže řecký (srov. Da 10), neboť „křesťanství levé mozkové hemisféry bude poslední náboženský nepřítel,jemuž bude církev Ježíše Krista muset čelit“⁵⁹. Henderson pokládá vrchol náboženství za vrchol podnětu, protože právě odtud vychází podnět k reformaci a ke společenským reformám⁶⁰. Henderson předpokládá, že se v těchto reformách k církvi připojí jiná než ortodoxní křesťanská vyznání a víry, protože v reformované perspektivě nebude pro úzkoprsé doktrinářství místo⁶¹.

Chivejci jsou na hoře **oslav**, čili hoře umění, sportu a zábavy. Jejich kněžnou je Jezábel, která překrucuje sex – původně dobrý dar od Boha – a činí z něj nástroj svodu a předmět chuti⁶². Podobně překrucuje i dary umění, hudby, poezie a divadla, jakož i jakékoli Bohem dané potěšení a dobrou věc. Klíčem k úspěchu je přimět právě tyto dary a kulturní výrazy, aby prorokovaly o Bohu, protože prorocký dar je tím, co Jezábelu demaskuje a zapudí⁶³. Žel křesťanská hudební produkce i dle Enlowa mnohdy sklouzne ke kompromisu s Chivejci a k pokukování po tom, co vyplodila Jezábel⁶⁴. Prorocký dar však musí proniknout hudbu, výtvarné umění, kinematografii, sport, oděvní módu, apod. Henderson podotýká, že v reformovaném státě Bůh použije tento vrchol, aby se zjevil na zemi. Kreativita má život zpestřovat⁶⁵.

Na vrcholu značícím **rodinu** se usadili Jebůsejci, jejichž hlavní zbraní je odmítnutí, k němuž dojde při rozpadu či disfunkci rodiny⁶⁶. Jejich pánem je Baal,jemuž slouží i Jezábel⁶⁷ a který se projevuje v homosexualitě, potratech a všemožných sociálně patologických jevech. Strategií k dobytí tohoto vrcholu je uvolnit skutečnou službu pastorů jako nikoli správců sboru a kazatelů, ale jako prostředníků praktické milosti a pomoci⁶⁸, a to i v sociálních službách a souvisejících odvětvích. Henderson pokládá vrchol rodiny za vrchol hodnot, který musí spolu s vrcholem náboženství a vzdělání poskytovat přísun reformátorů⁶⁹. Rodina byla dle Hendersonova výkladu Genesis 1-2 zamýšlena jako nástroj k rozšíření panství. Když Dábel ukradl člověku autoritu nad zemí, podařilo se mu mj. lidí přesvědčit, že smysl rodiny spočívá pouze ve společenství. Rodina je však nástrojem dobývání a dále pak vodičem generačního Božího pomazání či naopak generačních kleteb⁷⁰. Reformátoři vyprodukovaní na vrcholu rodiny musí jít a postupně obsazovat zbývající vrcholy.

Zaslíbení z Deuteronomia 28 nejsou pro ty, kdo chtějí vytržením utéct ze země, protože nemají dostatek víry vidět, jak se království světa stávají královstvími Boha⁷¹. Elijáští revolucionáři musí mít víru ve velkého Boha, který je schopen dát jim oněch sedm větších, zdatnějších národů, čímž zároveň uspiší druhý příchod⁷². V tomto eschatologickém procesu Enlow očekává silné turbulence, ovšem pouze takové, které povedou k pozvedání Božích dcer a synů a které na zemi zahladí všechnu vzpouru a na sedm vrcholů vlivu dosadí neotřesitelné Království⁷³.

59 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 136.

60 HENDERSON, kap. 2.

61 HENDERSON, kap. 2.

62 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 145.

63 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 147.

64 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 150.

65 HENDERSON, kap. 7.

66 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 167.

67 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 168.

68 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 173.

69 HENDERSON, kap. 3.

70 HENDERSON, kap. 2.

71 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 184.

72 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 186.

73 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 188. Srov. HENDERSON. Henderson říká, že nestačí čekat na Pánův příchod. On svůj příchod *dokončí*, ale my na něm máme úlohu ještě před ním.

3 Doktrína

Jak bylo ukázáno, teorie sedmi vrcholů je po všech stránkách spjata s NAR, jejíž doktrína již byla popsána⁷⁴. Pro porozumění této teorii je však potřeba alespoň stručně zmínit funkci této teorie v eklesiologii, misiologii a eschatologii.

3.1 Eklesiologie

Praktická eklesiologie je v učení o sedmi vrcholech silně odstředivá. Kriticky a jako na „staré měchy“ pod vlivem „ducha náboženství“ je pohlíženo na tradiční denominace nebo na ty segmenty církve, které nejsou ochotny uznat legitimitu okamžité aplikace pěti služebností (Ef 4,11), zejména pak výsadní autoritu naddenominačních apoštolů a proroků (Ef 2,20)⁷⁵. Teorie sedmi vrcholů však představuje další významný posun tímto směrem. Pokud NAR de facto odstartovala s myšlenkou obnovy pěti služebností, z čehož mělo vyplývat, že nikoli správní struktury dosavadních denominací, ale noví apoštolé a proroci se mají chopit vedení, nyní pokračuje s přerozdělením moci církevních apoštolů mezi apoštoly či jiné funkcionáře sedmi vrcholů.

Důvodem tohoto kroku dle Wagnera je, že apoštol umístěný v jádru církevní jednotky⁷⁶ je s to ovlivnit pouze 1,5 ze sedmi vrcholů⁷⁷. Spolu s pozdějšími úvahami Maxwella pak Wagner dochází k tomu, že je potřeba podporovat odstředivou službu církve, která nemá jasné hranice svého působení, protože za službu se musí pokládat služba ve kterékoli ze sedmi sfér vlivu⁷⁸, aby mohla zasahovat společnost nejen v neděli, ale „pět dní v týdnu“⁷⁹ a aby se mohly „zbořit zdi mezi církví a komunitou“⁸⁰. Wagner ve svém díle za tímto účelem přichází se svébytnou taxonomií apoštolů, kteří by měli na daných úkolech pracovat⁸¹. Uvolnění zvláštní sorty apoštolů, kteří budou svou duchovní autoritu uplatňovat v dosud sekulárních sférách sedmi vrcholů, je tedy podmínkou pro to, aby církev získala kulturní vliv⁸².

3.2 Misiologie

„Učili jsme své lidi budovat církev“, uvádí Wallnau s povzdechem, „ale nenaučili jsme je budovat Království“⁸³. V tomto vyjádření tkví podstata misiologie sedmi vrcholů, která se nezaměřuje na budování církve jako tělesa věřících skrze evangelizační úsilí o konverzi co největšího počtu osob. Henderson zcela otevřeně přiznává, že v reformovaném státě nikdy nenastane chvíle, kdy všichni uznají Ježíše jako Pána. Naši misí je spíše „nárokovat si zemi a její společnosti pod autoritu Krále a Jeho království“⁸⁴. Wallnau podobně píše, že „je omylem domnívat se, že kulturu změníme úspěšnou evangelizací“⁸⁵. V tomto smyslu hovoří Os Hillman o dvou evangeliích: Evangelium ke spasení, které se zaměřuje na jednotlivce a ve větším měřítku na spasení co největšího počtu duší a evangelium Království, které je nezbytným doplňkem⁸⁶.

3.3 Eschatologie

Vše výše uvedené naznačuje, že eschatologie protagonistů teorie sedmi vrcholů je otevřeně postmileniální. Píše-li se v 1. Korintským 15,22-26, že jako poslední nepřítel bude přemožena smrt a má-li se tak stát až při

74 FRANC, WOODFIELD, GEIVETT & PIVEC, CHRISTENSON & FLORY a další.

75 GEIVETT & PIVEC, kap. 8. Nejlépe však FRANC, str. 337-8.

76 Wagner používá termín „nuclear-church apostle“, jímž zřejmě myslí apoštola, jehož služba zasahuje přesně ohraničenou skupinu místní církve. Franc překládá jako „počáteční církev“. FRANC, str. 343.

77 WAGNER, *On Earth as It Is in Heaven*, kap. 7. Podobně WALLNAU, *Invading Babylon*, kap. „Introduction“.

78 WAGNER, *On Earth as It Is in Heaven*, kap. 7.

79 FRANC, str. 343.

80 WAGNER, C. Peter. *Churches that Pray: How Prayer Can Help Revitalize Your Church and Break Down the Walls Between You and Your Community*. Ventura, CA: Regal Books, 1993, str. 143-44.

81 GEIVETT & PIVEC, kap. 4.

82 WALLNAU, *Invading Babylon*, kap. 2.

83 WALLNAU in AHN, kap. 8.

84 HENDERSON, kap. 2..

85 WALLNAU in AHN, kap. 8.

86 HILLMAN, str. 28-30.

Kristově příchodu, znamená to, že kromě smrti budou již všichni ostatní nepřátelé poraženi a globální společnost plně reformovaná⁸⁷. Wallnau věří, že církev se v nastávajícím posledním čase vynoří jako národ se silou k ovlivnění všech ostatních. Byla jí k tomu dána autorita i moc, aby v poslední hodině vtiskla světu hodnoty Království⁸⁸.

Pro eschatologické načasování je klíčovým prvkem již zmíněný transfer bohatství. V představě protagonistů NAR jde o rázovou událost na blízkém časovém horizontu⁸⁹, které bude dle některých předcházet ohromná turbulence⁹⁰.

S jistou nadsázkou by se dalo říci, že eschatologie sedmi vrcholů kopíruje strukturu klasického dispencionalismu, jen v převrácených hodnotách. Pokud dispencionalismus rozlišuje mezi církví a Královstvím, protože obojí má odlišnou eschatologickou úlohu⁹¹, učení o sedmi vrcholech rozlišuje mezi Královstvím a církví ze stejného důvodu. Namísto iminentního vytržení je zde iminentní transfer bohatství, který bude provázen mohutnou krizí světských struktur – velkým soužením – v němž nezmůže 144 000 vyvolených z Izraele, nýbrž kasta apoštolů v byznysu (ang. „workplace apostles“). Je to proto, že se Wagnerovská postmileniální eschatologie snaží překreslit eschatologickou mapu tak, aby ve srovnání s premilenialismem vytvořila plnohodnotnou alternativu, nebo je zde mezi Wagnerovým postmilenialismem a klasickým dispencionalismem ještě jiný společný jmenovatel, který je příčinou tohoto zrcadlení? Tuto otázku není v silách tohoto článku rozhodnout. Je však pozoruhodné, že Tim LaHaye, autor slavné populární prezentace pretribulacionismu *Ponechání napospas*, v minulosti úzce spolupracoval s křesťanskými rekonstrukcionisty včetně Rushdoonyho a sám založil lobystickou organizaci „Council for National Policy“⁹². Je tedy možné, že v americké evangelikální eschatologii je daleko více politického zájmu, než si je evropský čtenář schopen připustit.

4 Exegeze

Učení o sedmi vrcholech se nezakládá na žádném biblickém verši nebo pasáži a exegetická podpora je tak téměř nulová⁹³. Z pestré sbírky exegetických zvláštností⁹⁴ však po odečtení méně podstatných zbývají v teorii sedmi vrcholů tři páteří biblické pasáže, bez jejichž svébytné exegeze by tato teorie neměla šanci na biblické ospravedlnění⁹⁵: Za prvé, v souladu s centrální tezí NAR staví teorie sedmi vrcholů na přísném vnímání patera služebností dle Ef 4,11 se zvláštním důrazem na apoštoly a proroky dle verše 2,20. Za druhé, postmilenialismus sedmi vrcholů chce před druhým příchodem Krista nastolit Boží vůli „jako v nebi, tak i na zemi“ dle Mt 6,10. Za třetí, misí teorie sedmi vrcholů je uřednictví nikoli jednotlivců, ale celých národů dle Mt 28,19n⁹⁶. Nyní jen krátký komentář k těmto vybraným veršům.

K Efezským 4,11⁹⁷. Za prvé, apoštolem je v Novém zákoně ten, kdo dokáže dosvědčit Ježíšovo učení, skutky a zmrtvýchvstání (Sk 1,21n). Takto své apoštolství obhajoval i Pavel (Ga 1,15nn; 2,6-9; srov. Lk 10,16), možná i

87 HENDERSON, kap. „Introduction“.

88 WALLNAU in AHN, kap. 8.

89 „A great transfer of wealth from the unrighteous to the righteous is imminent“. WAGNER, C. Peter. Stewarding for Reformation. In: AHN, Ché, ed. *The Reformer's Pledge*. Shippensburg, PA: Destiny Image Publishers, 2010.

90 Enlow prorokuje o tsunami, která silně zatřese stávajícím systémem. ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, kap. 1. Ve své nejnovější knize pak prorokuje, že soužení roku 2020 je počátkem soužení zkažených elit a také počátkem nástupu Království. ENLOW, Johnny. *End of the World as We Know It: A Prophetic Word for Entering the New Era*. Shippensburg, PA: Destiny Image Publishers, 2020, kap. 1.

91 RYRIE, Charles C. *Dispensationalism*. Chicago: Moody Press, 1995, str. 110-11.

92 McVICAR, str. 346.

93 Zastánci teorie sedmi vrcholů budou možná chtít trvat na Zjevení 5,12. Zde si musíme jen všimnout, že příjemce sedmi čestných kvalit je zde Beránek, nikoli církev a dále že asociace mezi těmito termíny a sedmi vrcholy vyžaduje velké napnutí fantazie.

94 Enlow vidí ve Zjevení 5,12 náražku na sedm vrcholů vlivu. Wagner a další vidí v Danielovi 7 ospravedlnění pro strategický duchovní boj. ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 8.

95 Viz též GEIVETT & PIVEC, kap. 5. Jde o Ef 4,11; 2,20 a 1Kor 12,28. Věrouka NAR se odkazuje na pevné jádro patera služebností dle Ef 4,11, v němž vynikají apoštolé a proroci. Na této exegezi je teorie sedmi vrcholů rovněž závislá.

96 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 39.

97 Více ke kritice exegeze Ef 4,11 v NAR viz FRANC, str. 239-241; GEIVETT & PIVEC, kap. 5.

jiní (považ Ř 16,7). Vzhledem k tomuto lze bezpečně říci, že kritéria pro apoštolskou službu plní každý „poslaný“ (dosl. překlad řec. „apostolos“), který svědčí o vzkříšeném Kristu určité konkrétní skupině lidí, čili každý misionář. Za druhé se zdá, že novozákonní církev ke své existenci apoštola nepotřebuje. V Antiochii, klíčovém misijním sboru, není zmínka o apoštolech, nýbrž o „prorocích a učitelích“ (Sk 13,1). V tomto světle se zdá, že pojetí apoštola jako lídra ostatních služebností je přetíženo toho, co lze bezpečně o apoštolské službě tvrdit.

K Matouši 6,10. Modlitba za nastolení Božího Království vedeného Mesiášem byla běžnou součástí kadišů, tj. židovských liturgických modliteb, které Ježíš a Jeho učedníci dobře znali ze synagog⁹⁸. Tato modlitba je v přesné shodě s voláním pronásledované první církve (Zj 22,17). Proč tedy Ježíš toto volání ve své službě nenaplnil? Proč ve Skutcích nevidíme obsazování sedmi vrcholů vlivu církví⁹⁹? Je to proto, že adresátem modlitby Otče náš je Bůh, který sám nastoluje svou vládu po svém. Kdykoli se na zemi děje Boží vůle, jde o průnik Království na zem¹⁰⁰. Samotný fakt, že se za tento průnik modlíme, ovšem dokazuje, že je to sám Bůh, kdo svou vládu nastolí¹⁰¹. Dále platí, že Boží představa o vládě není jako ta lidská. Nejvýznamnějším příkladem podrobení se Boží vůli, kdy vše bylo opravdu „jako v nebi, tak na zemi“, je Ježíšova cesta na kříž (Mt 26,42). Tento moment znamenal triumf nad smrtí a porážku temnoty, avšak z Božího úradku byl skryt do rámce hanby a utrpení. Ježíšův triumf byl v očích světa debaklem bez viditelného zázraku, protože i vzkříšení zůstalo mimo hledáček tehdejšího světa.

K Matouši 28,19n. První polovinu verše bychom opravdu mohli chápat jako výzvu činit učedníky z celých národů. Jak ale „pokřtít“ národ? Křtem se zde jistě nemyslí jakýsi obrazný prorocký akt nad skupinou osob, ale velmi jasný symbol rozhodnutí jednotlivce, že se stal Ježíšovým učedníkem (srov. Mt 3)¹⁰². Vyslání ke „všem národům“ zde ukazuje na rozšíření pole působnosti apoštolů daleko za hranice Izraele¹⁰³, nikoli totální změnu evangelizačního paradigmatu, jak teorie sedmi vrcholů naznačuje.

5 Hodnocení a závěr

5.1 Kvality

Nespornou kvalitou učení o sedmi vrcholech je znovuoobjevení faktu, že být světlem znamená osvěcovat i oblast obecných kultur globální civilizace. Opomenout kterýkoli z vrcholů je stejné jako „skrýt světlo pod nádobu“ (Mt 5,13-16). Ignorovat určitý segment společnosti je častou chybou evangelikálních a letničních církví a mentalita sedmi vrcholů se svým důrazem na holistický přístup ke konfrontaci světa s evangeliem může inspirovat nápravu.

Za zvláštní pozornost, byť zde již hodnocení nechávám na čtenáři, stojí radikální libertariánství zastánců teorie sedmi vrcholů. Je to rodina, nikoli stát, kdo se má postarat o vzdělání svých dětí¹⁰⁴. Ne sociální služby, ale rodina má sama pečovat o nemohoucí rodiče¹⁰⁵. Systém sociálního přerozdělování je podvodný¹⁰⁶ a umožňuje lenochům žít ze sociálních dávek¹⁰⁷. Homosexualita, promiskuita, potraty, islamizace a humanismus jsou

98 WILKINS, Michael J. *Matthew: From Biblical Text To Contemporary Life*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 2004, komentář k Mt 6,10.

99 WALLNAU in AHN, kap. 8. Wallnau tento důraz vidí ve Skutcích 9,15. Je pravdou, že Lukáš svůj narativ často soustředí na jednání církve s hodnostáři a zvláště Římany vykresluje ve spíše pozitivním světle, avšak zároveň platí, že evangelium u Lukáše mocenské a sociální struktury boří a přesahuje. Srov. Lk 1,51nn.

100 WILKINS.

101 FRANCE, Richard T. *The Gospel of Matthew*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, 2007, komentář k Mt 6,10.

102 FRANCE, komentář k Mt 28,19.

103 FRANCE, komentář k Mt 28,19.

104 Na semináři o rodině v rámci programu Akademie veřejné služby dne 9. 4. 2021 hovořil Mark Beliles značnou dobu o potřebě vzdělávat děti v křesťanské nebo domácí škole. Viz <https://www.kmspraha.cz/akce-aktivity/kalendar-krestanskych-akci/akademie>.

105 HENDERSON, kap. 2.

106 ENLOW, *The Seven Mountain Prophecy*, str. 99.

107 HENDERSON, kap. 5.

odsuzovány¹⁰⁸. Politický světonázor, který chce minimalizovat roli státu, je typický pro všechny mně známé zastánce této teorie.

5.2 Problémy

V popředí kritiky teorie sedmi vrcholů jako současného vehikulu NAR stojí docela paradoxně neakceschopnost. Christenson & Flory poukazují na reálnou programovou prázdnotu tohoto projektu¹⁰⁹. Apoštolé NAR organizují stále nové networky, recyklují tatáž témata a na církevní půdě předvádějí stejnou show, jakou známe od dob torontského požehnání, namísto aby pracovali na efektivních strukturách společnosti, kterou zaslubují. Vize sedmi vrcholů představuje svět bez chudoby, zločinu či korupce, avšak chybí jí představa o tom, kterak takových výdobytků dosáhnout *nyní*. V intencích Wagnerova učení tito apoštolé očekávají transfer bohatství do rukou apoštolsko-prorockých revolucionářů a reformátorů, čímž na sebe strhávají stejnou kritiku nečinnosti, jaká běžně cílí na eskapismus těch, kdo čekají vytržení ze svých problémů. Tyto paradoxní vlastnosti programu sedmi vrcholů jsou dány tím, že jde o program primárně duchovní¹¹⁰.

Příklady, které protagonisté hnutí sedmi vrcholů uvádějí jako modely pozemského dominia, jsou chabé a nastavené. Femrite v první kapitole své knihy uvádí jako příklad úspěšné proměny společnosti příběh o založení křesťanského sirotčince v nespecifikované postkomunistické zemi na počátku 90. let, nejspíše v Rumunsku¹¹¹. Jakkoli musíme misijnímu a sociálnímu úsilí mezi opuštěnými dětmi v této zemi aplaudovat a jakkoli nechceme popřít možnost nadpřirozených zásahů, které Femrite uvádí, podávat tento příběh vzhledem k současné realitě jako příklad založení pozemského dominia skrze strategickou přímluvnou službu je přitažené za vlasy.

Podobným nezdařením skončila mediálně sledovaná snaha řady protagonistů teorie sedmi vrcholů identifikovat v Donaldu Trumpovi Božího kandidáta na prezidenta Spojených států, který měl s dobytím vrcholů vlivu pomoci, resp. přispěchat konzervativcům na pomoc v nepříznivě se vyvíjející kulturní válce¹¹². Trump byl dle Wallnaua pomazaný Kýros a křesťané, v nichž Trump vzbuzoval rozpaky, byli pod panstvím náboženského ducha¹¹³. Enlow je v roce 2020 dokonce „šokován tím, že někteří věřící stále nerozeznali Trumpa jako Bohem poslaného“¹¹⁴. Když pak Trump na podzim roku 2020 prohrál v prezidentských volbách, řada evangelikálů včetně protagonistů hnutí sedmi vrcholů se uchýlila k teorii o volebním podvodu¹¹⁵ a Enlow Trumpovu porážku nejméně do května roku 2021 odmítal uznat¹¹⁶. Tyto plané naděje a místy od reality odtržené výstřelky ukazují na bezradnost apoštolů NAR, jimž fixace na pozemský triumf přerostla přes hlavu.

5.3 Závěr

Hlavním problémem teorie sedmi vrcholů tedy není exegetická podvýchva či chabý praktický výstup. To jsou jen symptomy hlubšího problému, jímž je špatná odpověď na otázku „co dělat“. Církev ve světě může ve svém misijním úsilí mnoho zachránit. Avšak čekat, že dosáhne vítězství v dobývání sfér vlivu je jednoduše nereálné a

108 Srov. např. WOODFIELD, str. 53, 61, passim.

109 CHRISTENSON & FLORY, str. 135.

110 CHRISTENSON & FLORY, str. 137.

111 FEMRITE, kap. 1. Na Rumunsko ukazují některé indicie, Femrite se však příběh pokouší anonymizovat.

112 BLUE, Miranda. Lance Wallnau: Trump Can Help Stop Satan From Taking Control Of The Seven Mountains. *Right Wing Watch* [online]. 2016 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://www.rightwingwatch.org/post/lance-wallnau-trump-can-help-stop-satan-from-taking-control-of-the-seven-mountains/>.

113 WALLNAU, Lance. *God's Chaos Candidate: Donald J. Trump and the American Unraveling*. Keller, TX: Killer Sheep Media, 2016, kap. 1. Srov. WAGNER, C. Peter. I Like Donald Trump. *Charisma News* [online] [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://www.charismanews.com/politics/opinion/57707-c-peter-wagner-i-like-donald-trump>.

114 ENLOW, *End of the World as We Know It*, str. 59.

115 PIERCE, Annelise. Bethel's Bill Johnson calls Biden's Election 100% Fraud. *Shasta Scout* [online]. 2021 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://shastascout.org/bethels-bill-johnson-calls-bidens-election-100-fraud/>. DUIN, Julia. The Christian Prophets Who Say Trump Is Coming Again. *POLITICO* [online]. 2021 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://www.politico.com/news/magazine/2021/02/18/how-christian-prophets-give-credence-to-trumps-election-fantasies-469598>.

116 ELLIS, Meaghan. Pastor Shares Bizarre Conspiracy Theory to Support His Claims That Trump Is Somehow Still President. *Salon* [online]. 2021 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: https://www.salon.com/2021/05/08/pastor-shares-bizarre-conspiracy-theory-to-support-his-claims-that-trump-is-somehow-still-president_partner/.

dlouhodobě frustrující. Navíc hrozí, že když se církev smísí se světem tak pozbude chuti (Mt 5,13) a nebude už světlem (v. 16). A to za to nestojí. To, co zbude, je pak v horším případě totalitní ideologie¹¹⁷ či modloslužba mamonu pod maskou zbožných přání, v lepším případě bezzubá fraška, která je předmětem nepochopení či výsměchu většinové společnosti. Církev si musí opět uvědomit, že Ježíšovo Království „není z tohoto světa“ (J 18,36), protože je neotřesitelné (Žd 12,28) a „tělo a krev“ nad ním nikdy nezíská kontrolu (1Kor 15,50). Jde o zcela jiné Království než to, které chce kontrolovat vrcholy světského vlivu. Pojďme hovořit o tom, jak se takové království může projevovat, ale začněme od těchto biblických pravd. Vždyť pokud je náš Bůh „oheň stravující“ (Žd 12,29), který z vrcholů se mu vyhne?

6 Bibliografie

- AHN, Ché. *Modern-Day Apostles: Operating in Your Apostolic Office and Anointing*. Shippensburg, PA: Destiny Image Publishers, 2019. ISBN 978-0-7684-4674-6.
- BLUE, Miranda. Lance Wallnau: Trump Can Help Stop Satan From Taking Control Of The Seven Mountains. *Right Wing Watch* [online]. 2016 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://www.rightwingwatch.org/post/lance-wallnau-trump-can-help-stop-satan-from-taking-control-of-the-seven-mountains/>
- COULTER, Dale M. *Neocharismatic Christianity and the Rise of the New Apostolic Reformation* [online]. 2021 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://firebrandmag.com/articles/neocharismatic-christianity-and-the-rise-of-the-new-apostolic-reformation>
- DUIN, Julia. The Christian Prophets Who Say Trump Is Coming Again. *POLITICO* [online]. 2021 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://www.politico.com/news/magazine/2021/02/18/how-christian-prophets-give-credence-to-trumps-election-fantasies-469598>
- ELLIS, Meaghan. Pastor Shares Bizarre Conspiracy Theory to Support His Claims That Trump Is Somehow Still President. *Salon* [online]. 2021 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: https://www.salon.com/2021/05/08/pastor-shares-bizarre-conspiracy-theory-to-support-his-claims-that-trump-is-somehow-still-president_partner/
- ENLOW, Johnny. *End of the World as We Know It: A Prophetic Word for Entering the New Era*. Shippensburg, PA: Destiny Image Publishers, 2020. ISBN 978-0-7684-5668-4.
- ENLOW, Johnny. *The Seven Mountain Prophecy: Unveiling the Coming Elijah Revolution*. Lake Mary, FL: Charisma Media, 2015. ISBN 978-1-59979-611-6.
- FEMRITE, Tommi. *Invading the Seven Mountains with Intercession: How to Reclaim Society Through Prayer*. Lake Mary, FL: Charisma Media, 2011. ISBN 978-1-61638-666-5.
- FRANC, Aleš. *Teologické kořeny a současná teologie Nové apoštolské reformace*. 2013, Husitská teologická fakulta.
- FRANCE, Richard T. *The Gospel of Matthew*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, 2007. NICNT. ISBN 978-0-8028-2501-8.
- GEIVETT, R. Douglas a Holly PIVEC. *A New Apostolic Reformation? A Biblical Response to a Worldwide Movement*. Wooster, OH: Weaver Book Company, 2014. ISBN 978-1-941337-03-5.
- HENDERSON, Robert. *A Voice Of Reformation*. Waco, TX: Global Reformers Publishing, 2016.
- CHRISTERSON, Brad a Richard W. FLORY. *The Rise of Network Christianity: How Independent Leaders Are Changing the Religious Landscape*. New York, NY: Oxford University Press, 2017. Global Pentecostal and charismatic Christianity. ISBN 978-0-19-063568-8.
- INGERSOLL, Julie. *Building God's Kingdom: Inside the World of Christian Reconstruction*. New York, NY: Oxford University Press, 2015. ISBN 978-0-19-991378-7.
- JOHNSON, Bill. *A Life of Miracles: A 365-Day Guide to Prayer and Miracles*. Shippensburg, PA: Treasure House, 2008. ISBN 978-0-7684-2612-0.

¹¹⁷ Wagner se například musí bránit trefnému nařčení, že NAR se stává „Americkým Tálibánem“. WAGNER, C. Peter. *Charisma Magazine*. *Charisma Magazine* [online]. 2011 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://www.charismamag.com/site-archives/1475-1111-magazine-articles/features/14580-the-truth-about-the-new-apostolic-reformation>.

- JOHNSON, Bill. *Secrets to Imitating God: How to Redesign Your World*. Shippensburg, PA: Destiny Image Publishers, 2006. ISBN 978-0-7684-2828-5.
- MCVICAR, Michael J. *Reconstructing America: Religion, American Conservatism, and the Political Theology of Rousas John Rushdoony*. 2010, The Ohio State University.
- PIERCE, Annelise. Bethel's Bill Johnson calls Biden's Election 100% Fraud. *Shasta Scout* [online]. 2021 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://shastascout.org/bethels-bill-johnson-calls-bidens-election-100-fraud/>
- PIERCE, Chuck D. a Rebecca Wagner SYTSEMA. *The Future War of the Church: How We Can Defeat Lawlessness and Bring God's Order to Earth*. Gospel Light Publications, 2007. ISBN 978-0-8307-4414-5.
- ROBINSON, E. B. Youth With a Mission. In: *The New International Dictionary of Pentecostal and Charismatic Movements*. 2010. ISBN 978-0-310-87335-8.
- RYRIE, Charles C. *Dispensationalism*. Revised and expanded. vyd. Chicago: Moody Press, 1995. ISBN 978-0-8024-2187-6.
- WAGNER, C. Peter. *Apostles Today*. Bloomington, MN: Chosen Books, 2006. ISBN 978-1-4412-6890-7.
- WAGNER, C. Peter. C. Peter Wagner: I Like Donald Trump. *Charisma News* [online] [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://www.charismanews.com/politics/opinion/57707-c-peter-wagner-i-like-donald-trump>
- WAGNER, C. Peter. Charisma Magazine. *Charisma Magazine* [online]. 2011 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://www.charismamag.com/site-archives/1475-1111-magazine-articles/features/14580-the-truth-about-the-new-apostolic-reformation>
- WAGNER, C. Peter. *Churches that Pray: How Prayer Can Help Revitalize Your Church and Break Down the Walls Between You and Your Community*. Ventura, CA: Regal Books, 1993. ISBN 978-0-8307-1598-5.
- WAGNER, C. Peter. *On Earth as It Is in Heaven: Answer God's Call to Transform the World*. Ventura, CA: Regal, 2012. ISBN 978-0-8307-6393-1.
- WAGNER, C. Peter. Stewarding for Reformation. In: AHN, Ché, ed. *The Reformer's Pledge*. Shippensburg, PA: Destiny Image Publishers, 2010. ISBN 978-0-7684-3269-5.
- WAGNER, C. Peter. *The Great Transfer of Wealth: Financial Release for Advancing God's Kingdom*. New Kensington, PA: Whitaker House, 2015. ISBN 978-1-62911-281-7.
- WAGNER, C. Peter. *Wrestling with Alligators, Prophets and Theologians: Lessons from a Lifetime in the Church: A Memoir*. Ventura, CA: Gospel Light Publications, 2010. ISBN 978-0-8307-5531-8.
- WALLNAU, Lance. Foreword by Lance Wallnau. In: HILLMAN, Os. *Change Agent: Engaging Your Passion to Be the One Who Makes a Difference*. Lake Mary, FL: Charisma Media, 2011. ISBN 978-1-61638-182-0.
- WALLNAU, Lance. *God's Chaos Candidate: Donald J. Trump and the American Unraveling*. Keller, TX: Killer Sheep Media, 2016. ISBN 978-0-9982164-0-9.
- WALLNAU, Lance. The Seven Mountain Mandate. In: AHN, Ché, ed. *The Reformer's Pledge*. Shippensburg, PA: Destiny Image Publishers, 2010. ISBN 978-0-7684-3269-5.
- WALLNAU, Lance a Bill JOHNSON, eds. *Invading Babylon: The 7 Mountain Mandate*. Shippensburg, PA: Destiny Image Publishers, 2013. ISBN 978-0-7684-8566-0.
- WILKINS, Michael J. *Matthew: From Biblical Text To Contemporary Life*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 2004. The NIV application commentary. ISBN 978-0-310-49310-5.
- WOODFIELD, David. *The Eschatological Worldview of C. Peter Wagner and the New Apostolic Reformation*. 2017, Greenwich School of Theology.
- About Us – Wagner University [online] [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://wagner.university/about-us/>
- Bill Bright. In: *Wikipedia* [online]. 2021 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Bill_Bright&oldid=1036257022
- Johnny Enlow (Instructor) [online] [cit. 26.09.2016]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20151210015149/http://wagnerleadership.org/instructor/johnny-enlow/>
- Wagner Leadership Institute: Course Catalog [online] [cit. 31.10.2014]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20141031102914/http://wagnerleadership.com/docs/Catalog.pdf>

Wagner University: Student Handbook [online]. 2021 [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://wagner.university/wp-content/uploads/2021/02/Official-Student-Handbook-Feb2021.pdf>

YWAM's Four Legacy Words [online]. Youth With a Mission, [cit. 22.11.2021]. Dostupné z: <https://ywam.org/ywams-four-legacy-words/>